

Odborné stanovisko k provenienci Sbírký Alfons Mucha.

Zpracovatel: PhDr. Karel Srp, Ph.D./ historik umění a teoretik umění, člen správní rady Nadačního fondu Richarda Fuxe a kurátor sbírky děl Alfonse Muchy ve vlastnictví Richarda Fuxy

Datum: 14. září 2023

Velmi důležitou částí autenticity díla je jeho provenience. Jedná se o jakýsi životopis díla od jeho vzniku do současnosti. Ten shrnuje, kdo jej kdy vlastnil, zda se objevilo na výstavách, v katalogích, bylo publikováno v literatuře nebo prošlo aukcemi renomovaných aukčních domů. To vše dohromady dává záruku originality díla.

Sbírkou děl Alfonse Muchy v roce 2013 Richard Fuxa koupil v USA od Ivana Lendla, bývalého světového tenisty č. 1. V té době sbírka čítala 129 děl. Nejucelenější sbírku Muchovy plakátové tvorby dával Ivan Lendl dohromady od osmdesátých let, kdy se poznal s malířovým synem Jiřím Muchou.

K Jiřímu Muchovi se Lendl dostal přes Jana Kukala, který byl v osmdesátých letech jeho trenérem v daviscupovém týmu. Od tohoto setkání začal Ivan Lendl tvořit sbírku plakátů Alfonse Muchy. Jak ale sám konstatoval, v umění se nevyzná, vyzná se pouze v Muchovi, především v jeho plakátech. „*Některé Muchovi plakáty jsem měl i dvakrát,*“ přiznal Lendl. „*Některé byly trochu poškozené, ale pak se nabídlá možnost, abych koupil ten samý ve zcela perfektním stavu. Nikdy jsem neváhal a koupil ho. Chtěl jsem mít ve sbírce to nejlepší,*“ popsal. Domovem jeho sbírky byl nejprve jeho bydliště v americkém Connecticutu. Lendlu v Americe sbírka připomínala rodnou vlast. Z Connecticutu se Lendl odstěhoval na Floridu a tehdy se svou sbírkou také rozloučil.

Celé sbírce položil základ Muchův plakát Gismonda. Šlo o první plakát, který pořídil. Na kompletaci celé sbírky se podílel především významný americký kurátor Jack Rennert, Společně na sbírce pracovali 20 let, až se jim podařilo nashromáždit již v té době nekompletnější sbírku Muchova díla na světě. Jack Rennert se skoro každý měsíc se vydával do Evropy, hlavně pak do Francie, a hledal plakáty, kterými se Mucha ve své době tolik proslavil.

Jack Rennert byl kurátorem sbírky Ivana Lendla Alfonse Muchy – která je nyní nejvýznamnější světovou sbírkou díla tohoto umělce – a v roce 1986 zorganizoval její výstavu v Muzeu Matsuzakaya v Tokiu a v roce 1989 v Musée de Publicité v Paříži. Jack Rennert je po celém světě uznáván jako největší autorita v oboru. Je autorem, ať už samostatně, nebo ve spolupráci, dvou desítek knih o plakátovém umění, včetně catalogue raisonnés pro Leonetta Cappiella a Alfonse Muchu; studií o cyklistických a cirkusových plakátech a o Buffalo Billovi na Divokém západě; jeho knihy Posters of the Belle Epoque se prodalo přes 30 000 výtisků a vyšla již třikrát.

Za dobu vlastnictví sbírky ji Richard Fuxa rozšířil o desítky děl, přičemž všechna díla, která sbírku za deset let obohatila, pochází z renomovaných a spolehlivých proveniencí, a to jak zahraničních, tak i tuzemských. Většina děl byla pořizována i nadále ve spolupráci s kurátorem Jackem Rennertem, v aukcích jeho aukčního domu Rennert's Gallery, a několik děl také od evropských soukromých sběratelů.

Veškeré nákupy, které se chystal Richard Fuxa provést, nejprve konzultoval se mnou a já jsem před uzavřením každého obchodu provedl příslušná odborná posouzení pravosti, původu a přínosu díla pro sbírku. Sbírkou byla za doby vlastnictví Richardem Fuxou rozšířena zejména o obrazy, kresby, časopisy, příležitostné tisky a podobně.

Obrovským úspěchem v době správy sbírky Richardem Fuxou byl zisk skicáku k vitráži katedrály sv. Víta na Pražském hradě, vzorníků krásy užitého umění Documents décoratifs a Figures décoratives, a zejména rané, rozměrné kresby Modlitba, pocházející z prvních let Muchova pařížského pobytu. Tak významných úspěchů se podařilo dosáhnout díky tomu, že Richard Fuxa po dobu deseti let prováděl soustavnou sběratelskou činnost s cílem neustále sbírku rozšiřovat.

Ještě za doby vlastnictví Ivanem Lendlem byla uspořádána výstava sbírky v Japonsku, ale šlo pouze o vystavení její dílčí části. O rozšíření věhlasu sbírky po celém světě se zasadil až Richard Fuxa v roce 2013. Již v roce koupě ji představil české veřejnosti v pražském Obecním domě na výstavě pojmenované Lendl: Mucha, která si vysloužila titul Nejnavštěvovanější výstava výtvarného umění v historii ČR, kdy ji za necelých pět měsíců zhlédlo na 190.000 návštěvníků.

Nedlouho po koupi sbírky, u příležitosti konání celosvětově prvního vystavení kompletní sbírky, o ní byla vydána rozsáhlá publikace, kniha Ivan Lendl: Alfons Mucha. Kniha je nejen svědectvím o soustavné mnohaleté sběratelské vášni Ivana Lendla, jenž shromáždil světově ojedinělou sbírku plakátů Alfonse Muchy, ale především o nejvýznamnějším uměleckém odkazu Alfonse Muchy a jeho plakátové tvorbě. V této unikátní publikaci najdete realistická vyobrazení plakátů Alfonse Muchy i s jejich podrobným popisem, stejně jako kompletní seznam děl, která se podařilo nasbírat Ivanu Lendlovi.

O zapůjčení sbírky byl okamžitě velký zájem. Již v roce 2014 zavítala její část na Slovensko, kde se stala součástí výstavy Cesta ku sláve v Galerii města Bratislava. Navštívilo ji 30.000 lidí.

Pro rozšíření vřelosti a posílení významu sbírky byly důležité její dvě zastávky v Itálii, při nichž byla doplněna o souvislosti s místním secesním hnutím, a to v roce 2015 v Palazzo Reale v Miláně, jedné z nejprestižnějších výstavních sálů ve světovém měřítku, a o rok později v Palazzo Ducale v Janově, kde se výstavě dostalo velké pozornosti. V Itálii na výstavu zavítalo více než 110.000 návštěvníků.

Pro prezentaci sbírky bylo rozhodující ukázat ji v souvislosti se závěrečným dílem Alfonse Muchy, s dvaceti monumentálními plátny Slovanské epopeje. K této jedinečné souvislosti došlo v roce 2018 v Brně, kde na výstavu přišlo 30.000 lidí.

O rok později se sbírka plakátů vrátila do země svého původu, do USA, kde se stala jednou z prvních výstav zcela nové galerie Poster House v New Yorku, zabývající se dějinami plakátů. Zde ji zhlédlo 60.000 návštěvníků.

Obrovský úspěch sklídila ještě v témže roce rovněž jihokorejském Soulu, kde ji navštívilo na 190.000 milovníků secese.

Po sedmi letech byla opět v roce 2020 představena v rozšířené a doplněné podobě v pražském Obecním domě, tentokrát již jako široká přehlídka celé tvorby Alfonse Muchy, atraktivně a velkoplášně digitálními projekcemi monumentálních realizací Alfonse Muchy, například proslulého Primátorského salónku v Obecním domě či Slovanské epopeje, kde návštěvníky vítal sám Alfons Mucha prostřednictvím svého oživeného autoportrétu a hlasu Pierce Brosnana. V Obecním domě od roku 2020 zaznamenala výstava významné ohlasy, které se zasloužily o její několikeré prodloužení. Doposud zaznamenala návštěvu 80.000 milovníků Muchy.

Kromě již zminěné knihy Ivan Lendl: Alfons Mucha byla vydána i publikace The Complete Alphonse Mucha, která obsahuje celý příběh sbírky, jak s ní šel čas od jejích základů. Zahrnuje informace o kurátorovi Jacku Rennertovi, Ivanu Lendlovi, Alfonsi Muchovi, výběr top 20 děl, informace o putování sbírky po světě, o Richardu Fuxovi, o mně a v poslední řadě seznam děl, která sbírka aktuálně zahrnuje.

Ze sbírky, jejíž významný základ položil Ivan Lendl společně s Jackem Rennertem, se podařilo do dnešního dne vytvořit unikátní kolekci originálních děl Alfonse Muchy, která nemá ve světě obdoby. I když Muchovy plakáty má ve svých sbírkách řada institucí, tato je výjimečná svojí uceleností. Některé z plakátů nejsou známy ve světě ani ve třech exemplářích, jiné dokonce existují pouze v jednom, které jsou právě v této sbírce. Jde o nejkompletnější sbírku, jejíž význam na poli sběratelství stále roste a již se dostalo ocenění od mnoha expertů na umění.

Publikace o sbírce:

Kniha Ivan Lendl: Alfons Mucha/2013/Slovart/Nadační fond Richarda Fuxy/BigMedia

Katalog The Complete Alphonse Mucha/2023/Nadační fond Richarda Fuxy

Podpis:

PhDr. Karel Srp, Ph. D

